
GÁBOR KLÁRA

Tatai patara

Bevehetetlen volt a tatai vár 2008. május 24-én, legalábbis a főkapu felől, amely komoly ostrom alatt állt. Mikor odaértünk, éppen a magyarok próbálták bejutni a török kézen lévő várba. Még mielőtt valaki összekeveredne, gyorsan tisztázzuk, hogy hagyományőrző katonák vívták a csatát napjainkban. Az ostrom alatt érkező látogatóknak a várfal mentén kellett lesétálnia az Öreg tó partjára, és a sétány felől megközelíteni a helyszínt. Nekem is ezt kellett tennem, de ez a csodás környezetben cseppet sem volt kellemetlen. A vár egyik kiszögellésében török zene szólt és mi, az utcáról kíváncsiskodók is jól láthattuk a szépséges török hurik táncát a sáncok tetején. Lehet, hogy a nagy mulatozásban nem is tudták, hogy a már zajlik a csata?

Épp akkor értünk a füstös várudvarba, amikor berobbantották a kaput a híres patarával, azaz közismertebb nevén petárdával. Erről az eszköztől kapta a nevét ez az új történelmi fesztivál, amellyel Gróf Pálffy Miklós katonáinak állított emléket a szervező ZO-FI Rendezvényiroda. Az ötletgazda és a rendezvény lelke Hozák Attila – civilben naszályi történelem tanár – janicsár jelmezben a vár fokáról irányította az eseményeket, természetesen némi XXI. századi technikai segítséggel ellátva. Ő már az első harcban „elesett”, hogy onnan kezdve csak a rendezvényre tudjon figyelni. A Zombori testvérekkel közösen 2007 novemberében döntötték el, hogy megrendezik a fesztivált. Sikerült olyan partnerekre és közreműködőkre találni, akikkel biztosított volt a rendezvény magas szakmai színvonala. A munkában együtt dolgoztak kulturális vállalkozók, oktatási- és múzeumi önkormányzati intézmények, egyesületek, amatőr művészeti együttesek. Sok közreműködő volt Komárom-Esztergom megyéből, de érkeztek történelmi hagyományőrző csapatok szerte az országból. Olyan szervezetek is bábáskodtak a rendezvény felett, mint a Török

Köztársaság Konzulátusa; Tata város Önkormányzata; a Magyar Honvédség Tatai Dandárja; a Naszályi Angyalffy Mátyás Általános Iskola, és a Dunaalmási Lovarda.

Egy, a XVI. század végén történt eseményt elevenítették fel. Akkoriban Tata a végvári rendszer része volt, s mint Komárom és Győr elővára, a török és magyar harcok állandó színterévé vált. 1597. május 23-áról 24-ére virradóra történt a nevezetes ostrom, mikor Gróf Pálffy Miklós, a császári-királyi seregek vezére csellel – elsőként itt, Tatán használva egy technikai újítást – visszafoglalta a tatai várat. Ez a várostromkor használt eszköz, a petárdaként vagy pattantyúként is emlegetett patara, amellyel berobbantották a várkaput. Egy évvel később, 1598-ban Győr felszabadításánál is a Tatán kipróbált újítás indította el a sikeres ostromot.

A tatai vár, amely jelenleg múzeum és környezete kiváló helyszín egy történelmi-kulturális nagyrendezvény befogadására. Minden zegzugában történt valami. Magyar és török tábori élet a Rondellán és a Kecske-bástyán, lovasokkal, ágyúkkal, páncélos katonákkal és természetesen marcotányos nőekkel. Török–magyar párbajok, látványos felvonulások és őrségváltások szórakoztatták a nagyérdeműt. Íjászok vetélkedtek és minden hagyományörző csapat szívesen mutatta be fegyvereit. A Bethlen Gábor Hagyományörzség Egyesület Aszódról, Bethlen Garde Kassáról, a Budai Talpasok, a Zrínyi Vértések, a Héttorony Hangászok, a Dialógus Egyesület Szegedről, a Végeknek Tüköri csapata Egerből és végül a hazaiak, a Pálffy Kompania Tatáról.

Zajlott a korhű kótyavetye, és közben interaktív történelmi és hadi játékokon vehettek részt a gyerekek és lelkes szüleik, amelyek során elméleti és ügyességi próbatételeken is át kellett esniük.

Napközben a török kori átjáróban, a kazamatában és az ágyúteremben a rendezvényt befogadó és támogató Kuny Domokos Megyei Múzeum hadtörténeti kiállításán a kor történelmi háttérével ismerkedhettek a látogatók. Különleges látni- és olvasnivalót kínáltak a török kori kiállítás fegyverei, tablói, amelynek megnyitására a Tatai Patara idején került sor.

Jól elfáradtam a nézelődésben, pedig még kellett tartalékolnom az erőt a csata utáni bulihoz, amelynek táncmestere voltam. Nem kellett könyörögni az ácsolt fa ülőalkalmatosságokon helyet foglaló közönségnek, hogy elhagyva kényelmes helyüket táncra kerekedjenek, s még a jelmezes közreműködők közül is bekapcsolódtak néhányan a középkori

és reneszánsz táncokba, amelyekkel kis híján sötétedésig mulattuk az időt.

Miért tetszett a Tatai Patara? Nem engedték be a stílustörő árusokat, figyeltek a sátrak, bútorok, eszközök, ruhák korhűségére, és ami a lényeg, hogy az egész esemény az ismeretszerzésről szólt. Magam is meggyőződhettem róla, hogy nap végére kívülről fűjták a látogatók a csatáról szóló tudnivalókat. Játszva tanulás, élményszerzés, interaktivitás... a manapság oly divatos élethosszig tartó tanulás hívószavai itt mind szerepet kaptak, de van még néhány hívó szó, amely ide kívánczik: összefogás, partnerség, együttműködés, helyi értékeken alapuló új kulturális termék és érték teremtése, identitástudat növelése, kultúra, amely épít testben és lélekben.

Nagyon szeretném, ha ez a fesztivál a jövőben meg tudná őrizni azt a hitelességet, amely 2008-ban jellemezte úgy, hogy közben nem veszít frissességéből, lendületéből.